

บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1

The Internal Supervisory Roles of School Administrators in Primary Schools

unders Nakhonpathom Primary Educational Service Area Office 1

รวีสร่า แป้งคุณญาติ Ravisara Pangkunyat

สมกุล ถาวรกิจ Komkul Tharwonkit

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

Master of Education (Educational Administration) Siam Technology College

Email: oa8ravisara@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ใน 6 ด้าน คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านในฐานะผู้นำ ด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน ด้านการคัดเลือกและการใช้ประโยชน์บุคลากร ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจของครู และด้านการพัฒนาบุคลากร 2) เปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครู การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 310 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยใช้สูตรตามวิธี Least Significant Difference (LSD)

ผลการวิจัยพบว่า

1) บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยรวมทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการคัดเลือกและการใช้ประโยชน์บุคลากร รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจของครู ด้านที่มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากที่สุด คือ ด้านในฐานะผู้นำ ด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน และด้านที่มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากที่สุด คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์

2) ผลการเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ของผู้ตอบแบบสอบถามตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาต่างกัน พบว่า โดยภาพรวม บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงานไม่แตกต่างกัน แต่ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านในฐานะผู้นำ ด้านการคัดเลือกและการใช้ประโยชน์ ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจของครู ด้านการพัฒนาบุคลากร

มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยทำให้ทราบว่าบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 อยู่ในระดับมากและระดับมากที่สุด สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้บริหารสถานศึกษาแห่งอื่นใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาตนเองให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : บทบาทการนิเทศภายใน, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

Abstract

The purpose of this research was 1) to study The Internal Supervisory Roles of School Administrators in Primary Schools Unders Nakhonpathom Primary Educational Service Area Office 1 in 6 areas: human relations As a leader In organizing and suggestion on in-house operation The selection and utilization of personnel The morale creation and encouragement of teachers And personnel development 2) compare The Internal Supervisory Roles of School Administrators in Primary Schools Unders Nakhonpathom Primary Educational Service Area Office 1 working experience And the size of educational institutions of school administrators and teachers. This research is a quantitative research. The sample group used in the research was the Administrators in Primary Schools Unders Nakhonpathom Primary Educational Service Area Office 1, 310 persons by random sampling. The research instrument was a 5 level rating scale questionnaire. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results of the research were as follows:-

1) The Internal Supervisory Roles of Schools Administrators in Primary Schools Unders Nakhonpathom Primary Educational Service Area Office 1 At a high level ($\bar{X}=4.49$) when considered in each aspect, it was found that the aspect with the practice of school administrators at the highest level The highest mean was the selection and utilization of personnel ($\bar{X}=4.65$), followed by personnel development ($\bar{X}=4.61$), the morale of teachers ($\bar{X}=4.60$), the aspects of the school administrators The highest level is in the position of leader ($\bar{X}=4.44$) in terms of organizing and operating in the agency ($\bar{X}=4.32$) and the aspect with the practice of high level school administrators. The lowest mean is human relations ($\bar{X}=4.31$).

2) The comparison of The Internal Supervisory Roles of Administrators in Primary Schools Unders Nakhonpathom Primary Educational Service Area Office 1 of the respondents according to their positions working experience and the size of educational institutions are different. It is found that the overall internal supervision role of school administrators is significantly different at the level of 0.05%. When considered in each aspect, it was found that in organizing and operating in the agency not different But human relations as a leader Selection and utilization The morale of teachers Personnel development with significant differences at the level of 0.05 The results of this research showed that The Internal Supervisory Roles of School Administrators in Primary Schools Unders Nakhonpathom

Primary Educational Service Area Office 1, at a high and highest level able to be a model for other school administrators to use as a guideline to improve and develop internal supervision of their own schools to be more suitable.

Keywords : The Internal Supervisory Roles, School Administrators, Primary education office area.

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การพัฒนามนุษย์กับการปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่ต้องทำคู่กันไป ซึ่งขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561 ได้บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการปฏิบัติอย่างหลากหลาย ประกอบด้วยกระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ดังนั้น กระบวนการการบริหาร กระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการนิเทศการศึกษาจึงมีความสำคัญในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องควบคู่กันไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 1)

บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โครงสร้างและวิธีการดำเนินการนิเทศ โดยผู้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และบุคลากรที่มีความรู้เรื่องการนิเทศที่ผู้บริหารแต่งตั้งหรือมอบหมาย ส่วนกลุ่มผู้รับการนิเทศการศึกษาจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) ลักษณะการรวมเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม ซึ่งมีหัวหน้ากลุ่มและข้าราชการครูในกลุ่มและ 2) ข้าราชการครูเป็นรายบุคคล การนิเทศลักษณะนี้เป็น การนิเทศ ที่เน้นให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเรียนการสอนภายในชั้นเรียนเพื่อให้ครูสามารถแก้ปัญหาได้ โดยกำหนดให้ผู้บริหารทุกสถานศึกษาในสังกัด ดำเนินโครงการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้การเรียนการสอนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน และมีกระบวนการนิเทศตามหลักการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการศึกษาสภาพปัญหา 2) ด้านการแสวงหาวิธีการแก้ปัญหา 3) ด้านการดำเนินการแก้ปัญหา 4) ด้านการนิเทศติดตามผล การแก้ปัญหาและ 5) ด้านการประเมินผล ซึ่งจะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง (กระทรวงศึกษาธิการ, 255 : 9)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยการนิเทศภายในสถานศึกษาที่เป็นระบบ สม่ำเสมอและต่อเนื่องจึงมีความสำคัญ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษารูปแบบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาบทบาทการนิเทศภายในสถานศึกษาอันจะส่งผลให้ครูผู้สอนปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

2.2 เพื่อเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

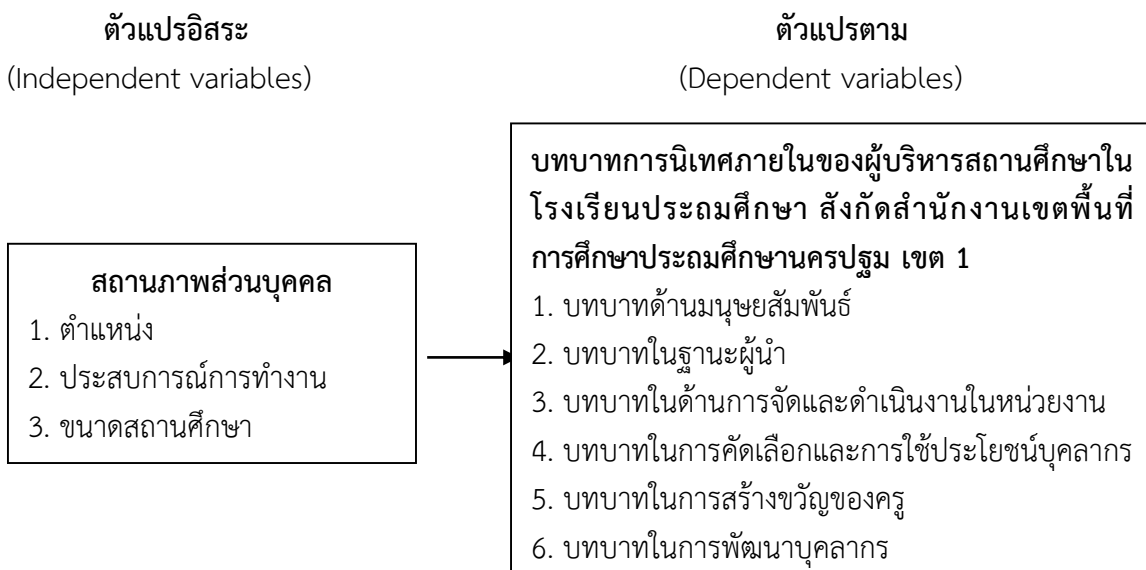
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 121 โรงเรียน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 97 คน และเป็นครูผู้สอน จำนวน 1,519 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 310 คน

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำนิเทศของ Wiles (1983 : 35-36) มาใช้เพื่อศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามมีโครงสร้างรายละเอียดของคำถามที่มีคำตอบชัดเจน (Structured Questionnaire) และเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed Ended Questionnaire) เป็นการถาม-ตอบจากกลุ่มตัวอย่างโดยตรงเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบสำรวจเพื่อใช้สอบถามงานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

4.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม

4.2 การสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับ บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 แบ่งเป็น 6 ด้าน จำนวน 33 ข้อ ได้แก่

- 1) บทบาทด้านมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 5 ข้อ
- 2) บทบาทในฐานะผู้นำ จำนวน 4 ข้อ
- 3) บทบาทในด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน จำนวน 5 ข้อ
- 4) บทบาทในการคัดเลือกและการใช้ประโยชน์บุคลากร จำนวน 4 ข้อ
- 5) บทบาทในการสร้างขวัญของครู จำนวน 8 ข้อ
- 6) บทบาทในการพัฒนาบุคลากร จำนวน 7 ข้อ

ซึ่งในตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคอร์ท (Likert's Rating Scale) แบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับโดยมีเกณฑ์การให้ค่าระดับคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง การปฏิบัติของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การปฏิบัติของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การปฏิบัติของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การปฏิบัติของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การปฏิบัติของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

วิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยที่ได้โดยใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1970 : 190) ในการแปลความหมายข้อมูลของค่าเฉลี่ย

- คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง การปฏิบัติของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง การปฏิบัติของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก
- คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง การปฏิบัติของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง การปฏิบัติของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง การปฏิบัติของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดโดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

การสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

5.1 ศึกษาลักษณะ รูปแบบ และวิธีการเขียนแบบสอบถามจากเอกสาร ตำราต่าง ๆ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ค้นคว้าข้อมูลที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกับการวิจัย รวมทั้งการค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ใช้แบบสอบถามตามหลักทฤษฎีบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาฐานะผู้นำนิเทศของ Wiles (1983 : 35-36) นำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

5.2 จัดสร้างแบบสอบถามตามกรอบที่กำหนด โดยพิจารณาเนื้อหาตามวัตถุประสงค์และลักษณะงานที่ศึกษา โดยสร้างแบบสอบถามทั้งหมด 2 ตอน แบ่งออกเป็น

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำนวน 33 ข้อ

5.3 นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ดังรายชื่อคุณวุฒิ และตำแหน่งต่อไปนี้

1. นายเอศรา แสนกันคำ คุณวุฒิเชี่ยวชาญ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

2. นางสินีนารถ จันทวาท คุณวุฒิชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทะเลบก เชี่ยวชาญการบริหารการศึกษา

3. นายณัฐพล สุขสมบุญ คุณวุฒิชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งสีหลง เชี่ยวชาญด้านคณิตศาสตร์

4. นางสาวสันทนา ศรีไพรวัว คุณวุฒิชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย

5. นางเบญญาภา กรสิริภักกุล คุณวุฒิชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้นำผลการตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานวัดของผู้เชี่ยวชาญมาประเมินดัชนีความสอดคล้องที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ โดยให้ค่าน้ำหนักเป็นคะแนน ต่อไปนี้

น้ำหนักคะแนน 1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นมีความตรงหรือสอดคล้องตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์

น้ำหนักคะแนน 0 ถ้าผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจในข้อคำถามนั้นว่ามีความตรงหรือสอดคล้องตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์

น้ำหนักคะแนน -1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นไม่มีความตรงหรือสอดคล้องตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์และควรปรับปรุงให้น้ำหนัก

หลังจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาซึ่งคำนวณดัชนีความสอดคล้อง

เมื่อทำการวิเคราะห์หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ใช้ความสอดคล้อง 0.5 ขึ้นไป และการหาค่า IOC = 0.6-1.00 ของแบบสอบถามทั้งฉบับแล้วนำมาเป็นข้อคำถามและปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

1.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขและปรับปรุงตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะและผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนใน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โรงเรียนวัดห้วยตะโกและโรงเรียนวัดโคกพระเจดีย์ จำนวน 30 คน

1.5 นำข้อมูลจากแบบสอบถามจากการทดลองใช้ (Try Out) มาหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555 : 216)

1.6 เมื่อผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ที่มีคะแนนมากกว่า 0.70 ขึ้นไปมาเป็นข้อคำถามและทำการแจกแบบสอบถามจริงตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง การหาค่าความเชื่อมั่นครั้งนี้ได้เท่ากับ .950

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

6.1 ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามและหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อช่วยจัดเก็บข้อมูลและส่งแบบสอบถามคืนในระยะเวลาที่กำหนด และบางส่วนผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บด้วยตนเอง

6.2 ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบแบบสอบถาม ช่วยกรอกแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นด้วยตนเอง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

6.3 ผู้วิจัยขอเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่กำหนดไว้และเมื่อทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วปรากฏว่าได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์

6.4 กำหนดเวลาทำการเก็บข้อมูล ในช่วงวันที่ 1 ตุลาคม 2561-1 พฤศจิกายน 2561

6.5 นำแบบสอบถามมาตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

7. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 เมื่อรวบรวมแบบสอบถามได้ตามความต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

7.2 ทำการลงรหัสแล้วนำข้อมูลมาบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

7.3 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

7.3.1 ความถี่ และค่าร้อยละ (Percentage)

7.3.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

7.3.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

7.4 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานใช้ได้แก่ t-test (Independent Samples) และ F-test (One-way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หรือระดับความเชื่อมั่น 95% โดยใช้สูตรตามวิธี Least Significant Difference (LSD) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยประชากร

8. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่มีสถานภาพส่วนบุคคลในเรื่องตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน

จากการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้เป็นผู้ที่มีตำแหน่ง/หน้าที่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 76 ราย และเป็นครูผู้สอน จำนวน 234 ราย มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี จำนวน 61 ราย ประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี จำนวน 68 ราย ประสบการณ์ในการทำงาน 16-20 ปี จำนวน 58 ราย และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 65 ราย โดยแยกขนาดโรงเรียนตามจำนวนนักเรียน ขนาดเล็ก (1-120 คน) จำนวน 66 ราย ขนาดกลาง (121-300 คน) จำนวน 127 ราย และขนาดใหญ่ (301 คนขึ้นไป) จำนวน 117 ราย ตามลำดับ

2. ระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา

การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการคัดเลือกและการใช้ประโยชน์บุคลากร ($\bar{X} = 4.65$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.61$) ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจของครู ($\bar{X} = 4.60$) ด้านที่มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากที่สุด คือ ด้านในฐานะผู้นำ ($\bar{X} = 4.44$) ด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน ($\bar{X} = 4.32$) และด้านที่มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.31$)

2.1 สำหรับรายละเอียดแต่ละด้านเป็นดังนี้

2.1.1 ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาวางตัวเป็นกันเองกับครูทุกคน ($\bar{X} = 4.72$) ข้อที่มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูแสดงความสามารถในด้าน

การปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจให้ครูมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.24$) ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 4.16$) และข้อที่มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการปฏิบัติของครู ($\bar{X} = 4.04$)

2.1.2 ด้านในฐานะผู้นำ พบว่า ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำแนกตามด้านในฐานะผู้นำโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาปลูกฝังความรับผิดชอบให้ครูทุกคนในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.64$) ข้อที่มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาปรับวิธีการทำงานให้เข้ากับสถานการณ์ได้ ($\bar{X} = 4.41$) และข้อที่มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานแก่ครู ($\bar{X} = 4.26$)

2.1.3 ด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน พบว่า ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำแนกตามด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษานำผลจากการติดตามการดำเนินงานมาใช้ปรับปรุงและพัฒนางาน ($\bar{X} = 4.70$) ข้อที่มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.26$) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.16$) และข้อที่มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษาวางแผนยุทธศาสตร์และแผนเชิงกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.13$)

2.1.4 ด้านการคัดเลือกและการใช้ประโยชน์บุคลากร พบว่า ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยรวมจำแนกตามด้านการคัดเลือกและการใช้ประโยชน์บุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดครูที่เลี้ยงให้สอนและแนะนำครูใหม่ ($\bar{X} = 4.78$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการทำทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนด้านอัตรากำลังเพื่อเตรียมกำลังคนสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ($\bar{X} = 4.62$) และข้อที่มีระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายงานที่มีความเหมาะสมกับความสามารถของครู ($\bar{X} = 4.60$)

2.1.5 ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจของครู พบว่า ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยรวมจำแนกตามด้านการสร้างขวัญและกำลังใจของครู อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษายอมรับฟังความคิดเห็นและการกระทำของผู้ใต้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 4.69$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีรางวัลสิ่งของยกย่องประกาศคุณความดีในช่วงวันพิเศษ เช่น ปีใหม่ วันเกิด ($\bar{X} = 4.67$) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ($\bar{X} = 4.65$) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบสวัสดิการที่ดีให้แก่ครู ($\bar{X} = 4.63$) ผู้บริหาร

สถานศึกษาช่วยเหลือครูแก้ไขปัญหาทั้งปัญหาส่วนตัวและการทำงาน ($\bar{X} = 4.61$) ผู้บริหารสถานศึกษาให้อิสระในการทำงานแก่ครู ($\bar{X} = 4.58$) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศการยอมรับและการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.51$) และข้อที่มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมาก ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูเกิดความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน ($\bar{X} = 4.43$)

2.1.6 ด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่า ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยรวม จำแนกตามด้านการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดทำโครงการพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.69$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.67$) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้ครูได้เข้าร่วมประชุมทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.65$) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูทำแผนพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.63$) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูเข้ารับการศึกษาต่อ ($\bar{X} = 4.61$) ผู้บริหารสถานศึกษาเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.58$) และข้อที่มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมาก ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายในการวางแผนการพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.43$)

2.2 การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำแนกตามลักษณะทางสถานภาพส่วนบุคคล ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามกับระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามต่างกันโดยภาพรวม เห็นว่า ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงานไม่แตกต่างกัน

2. ผลการเปรียบเทียบประสบการณ์ในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามกับระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ประสบการณ์ในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามต่างกันโดยภาพรวม เห็นว่า ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงานไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบขนาดของสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามกับระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ขนาดของสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามต่างกันโดยภาพรวม เห็นว่า ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

9. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มีประเด็นที่น่าสนใจที่ผู้ศึกษาค้นคว้านำมาอภิปรายผล ดังนี้

1) ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำแนกตามด้านมนุษยสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาวางตัวเป็นกันเองกับครูทุกคน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ต้องการได้รับการยอมรับจากผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พิภพ วังเงิน (2545 : 240-241) ผู้บริหารที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจะสามารถครองใจคนให้ยอมรับ นับถือ ศรัทธา ยินดีให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการทำงานด้วยความเต็มใจก่อให้เกิดผลผลิตของงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูแสดงความสามารถในด้านการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจให้ครูมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง และข้อที่มีการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมาก ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของครู

2) ด้านในฐานะผู้นำ พบว่า ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำแนกตามด้านในฐานะผู้นำโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาปลูกฝังความรับผิดชอบให้ครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยพฤกษ์ วราวิทยา (2535 : 23) กล่าวถึงลักษณะทั่วไปในองค์การจะต้องประกอบด้วยภารกิจ แต่ภารกิจจัดเป็นองค์การ มีการแบ่งหน้าที่ในการทำงาน มีสายการบังคับบัญชา มีช่วงการควบคุมงาน และมีเอกภาพในการบริหารงาน ผู้มีเทศจึงจำเป็นพัฒนาหน่วยงานหรือองค์การ เช่น ให้ทุกคนในหน่วยงานมีเป้าหมายเดียวกัน มีขั้นตอนในการทำงานและตัดสินใจและส่งเสริมให้ทุกคนมีวินัยในตนเอง รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาปรับวิธีการทำงานให้เข้ากับสถานการณ์ได้ และข้อที่มีระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมาก ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานแก่ครู

3) ด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน พบว่า ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำแนกตามด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษานำผลจากการติดตามการดำเนินงานมาใช้ปรับปรุงและพัฒนางาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมพงษ์ สิงหะพล (2552 : 156-161) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการและดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อปฏิรูปโรงเรียนไว้ 4 ประเด็นหลัก 1. การสนับสนุนอย่างเพียงพอ เช่น สนับสนุนด้านงบประมาณ การบริหารเวลาให้มีประสิทธิภาพ 2. การวางแผน เช่น การวางแผนระยะยาวและระยะสั้น 3. การปฏิบัติตามแผนต้องลงสู่การปฏิบัติ ในช่วงการนำแผนไปใช้ผู้บริหารต้องใช้บทบาทความเป็นผู้นำมากกว่าตอนจัดทำแผน เพราะผู้บริหารจะถูกเพ่งมองมากกว่าใคร ๆ 4. การวัดและประเมินผล เป้าหมายหลักเพื่อทำความเข้าใจความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นว่าสำเร็จมากน้อยเพียงใด ดำเนินการมาอย่างไร และต้องปรับเปลี่ยนสิ่งใดบ้าง รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และข้อที่มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมาก ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษาวางแผนยุทธศาสตร์และแผนเชิงกลยุทธ์ สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการปฏิบัติการในด้านการจัดและดำเนินงานในองค์การหรือหน่วยงาน ซึ่งเป็นทักษะของผู้บริหารอย่างหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็นทักษะระดับเทคนิคอย่างหนึ่งที่เป็นพื้นฐานการบริหารทั่วไปที่ผู้บริหารต้องเอาใจใส่เป็นอย่างดีทุกเรื่อง

4) ด้านการคัดเลือกและการใช้ประโยชน์บุคลากร พบว่า ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยรวมจำแนกตามด้านการคัดเลือกและการใช้ประโยชน์บุคลากรอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดครูพี่เลี้ยงให้สอนและแนะนำครูใหม่ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการทำทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนด้านอัตรากำลังเพื่อเตรียมกำลังคนสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และข้อที่มีระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายงานที่มีความเหมาะสมกับความสามารถของครู ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2540 : 140) ได้ให้ความหมายว่า ศิลปะในการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานโดยให้ได้บุคคลที่เหมาะสม พัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพและใช้บุคคลนั้น ๆ ปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพ และบำรุงรักษาทรัพยากรนี้อย่างมีคุณค่าเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตหรือการบริการ ทั้งปริมาณและคุณภาพของงานอย่างสูงสุด สรุปได้ว่าผู้บริหารต้องมีการปฏิบัติการโดยมองบุคลากรในหน่วยงานว่า เขาจะทำอะไรได้บ้าง เป็นความสามารถในการมองคนว่าทุกคนมีความสามารถทำงานได้ตามที่เขาถนัด

5) ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจของครู พบว่าระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยรวมจำแนกตามด้านการสร้างขวัญและกำลังใจของครู อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษายอมรับฟังความคิดเห็นและการกระทำของผู้ใต้บังคับบัญชา รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีรางวัลสิ่งของ ยกย่องประกาศคุณความดีในช่วงวันพิเศษ เช่น ปีใหม่ วันเกิด ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบสวัสดิการที่ดีให้แก่ครู ผู้บริหารสถานศึกษาช่วยเหลือครูแก้ไขปัญหาทั้งปัญหาส่วนตัวและการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาให้อิสระในการทำงานแก่ครูผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศการยอมรับและการมีส่วนร่วม และข้อที่มีระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูเกิดความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจรูญี เก้าเอี้ยน (2557 : 87) กล่าวว่า การสร้างขวัญและกำลังใจการทำให้สภาพจิตใจของผู้ปฏิบัติงาน หรือสิ่งเร้าจากปัจจัย หรือสภาพแวดล้อมในองค์กรที่อยู่รอบตัวเขาได้มีพฤติกรรมการทำงาน ซึ่งมีผลโดยตรงต่อผลงานของบุคคลนั้นดีขึ้น สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ช่วยให้เกิดความพึงพอใจในการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติให้ครูมีส่วนร่วมในการวางโครงการให้เขามั่นใจในความสามารถของตนเอง

6) ด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่า ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยรวมจำแนกตามด้านการพัฒนาบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดทำโครงการพัฒนาบุคลากร รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้ครูได้เข้าร่วมประชุมทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูทำแผนพัฒนาตนเองผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูเข้ารับการศึกษาต่อ ผู้บริหารสถานศึกษาเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูภายในโรงเรียน และข้อที่มีระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายในการวางแผนการพัฒนาบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อีระ รุญเจริญ (2544 ก : 37-38) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ๆ โดยส่งเสริมให้ครูเข้ารับการศึกษาอบรม เข้าร่วมประชุมสัมมนาและไปทัศนศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ให้ทันต่อสถานการณ์ความเจริญก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงของโลก

10. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

10.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

10.2 ควรศึกษาบทบาทการนิเทศด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.*
- จรูณี แก้วเอี่ยม. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.*
- ธีระ รุญเจริญ. (2544). *หน่วยที่ 13 ระบบการศึกษาและระบบบริหารการศึกษาไทย ในประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- พิภพ วงษ์เงิน. (2545). *จริยธรรมวิชาชีพ. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.*
- ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์. (2540). *องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยวิชาองค์การและการจัดการ ธุรกิจบัณฑิตย.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.*
- สมพงษ์ สิงหะพล. (2552). *ต้องสอนให้เกิดจิตสำนึกใหม่. สี่มาจารย์. 13(27). 15-16.*
- Best, John W. (1970). *Research in Education. Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice-Hall Inc.*
- Cronbach, Lee J. (1974). *Essentials of Psychological Testing. New York: Harper & Row Publishers.*
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3).*
- Wiles, Kimball. (1983). *Supervision for the Better Schools. 3rd ed. Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice-Hall.*